

УДК 338.45:662.74 (477)

УДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОКСОХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Зарубєєва Н.В., аспірант

**Державний вищий навчальний заклад
“Донецький національний технічний університет”**

В статті проаналізовано состояние коксохимической промышленности Украины на современном этапе развития экономики. Рассчитаны и рассмотрены основные показатели характеризующие деятельность предприятия. Проанализирована финансовая устойчивость и доказано не соответствие оценки действительности. Предложено группирование активов по степени риска и в зависимости от участия в операционной деятельности.

The article analyzed the state of coking industry of Ukraine at the present stage of economic development. Are calculated and the basic parameters characterizing the activities of the enterprise. Reviewed the financial stability and proven no match for assessing the validity. Proposed grouping of assets at risk and depending on participation in operations.

Кожній з галузей народного господарства притаманні особливі властивості функціонування. Суттєво відрізняються і умови здійснення діяльності в різних країнах. Прийняття ефективних управлінських рішень неможливе без їх знання. Тому дуже важливо вивчати та аналізувати стан окремих галузей на кожному етапі розвитку економіки. Метою дослідження є розробка рекомендацій щодо поліпшення фінансового аналізу підприємств коксохімічної промисловості, які дозволяють врахувати її специфіку.

Зараз весь світ охопила чергова криза. Особливо гостро її відчують підприємства горно-металургійного комплексу (ГМК). Металургійна галузь є індикатором стану розвитку економіки. Коксохімічна промисловість невід’ємна складова технологічного ланцюга металургійного виробництва. Аналіз її стану дозволяє оцінити перспективи виходу підприємств з кризи та подальшого ефективного розвитку. Здатність підприємства пережити кризу та зберегти можливість створювати додану вартість є актуальним питанням як для його власників, так і для працівників, місцевої громади і суспільства взагалі.

Дослідженням економічних проблем коксохімічних підприємств займалися такі українські вчені як Рудика В., Маліна В., Кравченко Т., Бородін М., Друль О., Норік Л., Уманський С. Найчастіше дослідженню підлягає динаміка обсягів виробництва, використання виробничих потужностей та особливості умов господарювання окремих підприємств та

галузі, але не достатньо приділено уваги аналізу фінансового стану підприємств та коксохімічної промисловості взагалі.

За останнє десятиріччя ГМК України забезпечує виробництво близько 27 % ВВП та понад 40 % валютних надходжень [1]. З розвитком технологій, все більш відчутною стає конкуренція з боку металургії кольорових металів та хімічної промисловості, які частково заміщують сталь, але не в змозі виключити метал, як основний конструкційний матеріал [2]. Більшість металу у вітчизняному виробництві виплавляється з використанням коксу. На кожну тонну виробленого металу приходиться майже півтони коксу (у світі близько 0,4 тонни).

Така сучасна технологія плавки металу, як електросталь не передбачає використання коксу, але її доля в загальному обсягу складає 30,6% на світовому рівні, та 4,2% в Україні. На думку фахівців, киснево-конверторний спосіб виробництва, для якого потрібен кокс, буде існувати ще досить довго, тому необхідно приділити увагу забезпеченню успішного функціонування підприємств коксохімічної промисловості [3].

В світі та в Україні за останні десять років зростання виробництва металу склало більше 70 %. Обсяг виробництва коксу збільшується повільніше – близько 40 % у світі та 26 % в Україні. Але зростання обсягів виробництва не забезпечило повне завантаження виробничих потужностей вітчизняних підприємств, середньорічне значення яких складає 22,3 млн. т. на рік та є можливість збільшення обсягу виробництва на 10-13 %.

Таблиця 1 – Питома вага виробництва коксу за підприємствами виробниками коксу в Україні в 2008 році*

Підприємство	Обсяг виробництва, тис.т.	Питома вага, %
ВАТ Металургійний комбінат «Arcelor Mittal Кривий Ріг»	2636	13,6
ВАТ Металургійний комбінат «Азовсталь»	2183	11,3
ВАТ «Авдіївський коксохімічний завод»	3956	20,4
ВАТ «Донецьккокс»	374	1,9
ВАТ «Алчевський коксохімічний завод»	3338	17,2
ВАТ «Ясинівський коксохімічний завод»	1518	7,8
ВАТ «Баглійкокс»	637	3,3
ВАТ «Дніпродзержинський коксохімічний завод»	581	3,0
ВАТ «Дніпрококс»	607	3,1
ВАТ «Запорожкокс»	1672	8,6
ЗАТ «Макіївкокс»	1009	5,2
ЗАТ «Єнакієвський коксохімпром»	467	2,4
ЗАТ «Харківський коксохімічний завод»	100	0,5
ТОВ Горлівський коксохімічний завод «Вуглепродукт»	299,3	1,5
Всього	19377,3	100

* Розраховано за даними www.ukrmet.com.ua

Зараз в Україні виробництво коксу здійснює 14 коксохімічних підприємств. Два з них є складовою частиною металургійних комбінатів, одне товариство з обмеженою відповідальністю, три закритих акціонерних товариства, та вісім відкритих акціонерних товариств.

Найбільша доля випуску продукції 20% приходить на Авдіївський коксохімічний завод. Велика доля у Алчевського заводу (17,2%) та двох підприємств які входять до складу металургійних комбінатів Arcelor Mittal Кривий Ріг 13,6% та Азовсталь 11,3%. Питома вага обсягу виробництва інших підприємств складає менше 10%.

Через значну залежність коксохімічної промисловості від металургійної ціни на її основну продукцію суттєво коливаються. На рисунку 1 наведено динаміку зміни цін за основними видами продукції коксохімічних підприємств. За період спостереження чітко відстежуються дві хвилі суттєвого збільшення вартості – 2004-2005 рік, та 2007-2008 рік. У середині 2008 року ціна досягла свого піку – 3041 грн. за тону, але вже до кінця року знизилась до рівня серпня 2007 року. Напередодні кризи ціни на метал та кокс найбільші за весь попередній період.

Ціна за 1 тону, грн

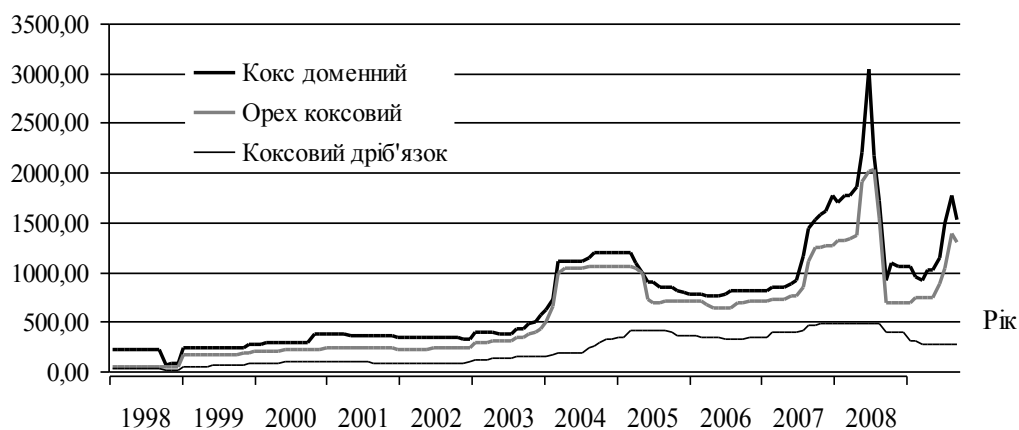

Рис. 1 – Динаміка середньомісячних цін на основні види продукції коксохімічних підприємств України у 1998 – 2009 рр.

Побудова перспективних планів на основі динаміки зростання цін навіть за 10 років не в змозі якісно описати ситуацію. Особливо ускладнюється ситуація тим, що під час кризи знижується й обсяг споживання коксу, та його ціна. Виручка від реалізації продукції за період з 2002 по 2008 рік збільшилась майже у 7,5 разів (табл. 2), але з врахуванням інфляції зростання виручки склало 3,5 рази. Виробнича собівартість продукції, яка визначає можливість отримання прибутку в результаті операційної діяльності також збільшилась у 3,4 рази. Це зростання пояснює зростання виручки від реалізації продукції. Доля собівартості в виручці по Україні у 2007 – 2008 рр склала більш 90%.

Таблиця 2 – Основні показники діяльності коксохімічних підприємств України в 2002 – 2005 рр

Рік						
2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Наростаючий індекс інфляції						
1	1,082	1,215	1,340	1,496	1,744	2,133
Виручка від реалізації, тис.грн.						
3329706	5252488	13724949	12536978	11505889	15286748	24865162
Виручка від реалізації з врахуванням інфляції, тис. грн.						
3329706	4854425	11295455	9354280	7692605	8765361	11657879
Виробнича собівартість, тис. грн.						
3099774	4798627	11242947	10893086	10191805	13787985	22609353
Виробнича собівартість з врахуванням інфляції, тис. грн.						
3099774	4434960	9252799	8127714	6814035	7905977	10600257
Питома вага собівартості в виручці від реалізації продукції						
93,1	91,4	81,9	86,9	88,6	90,2	90,9
Рентабельність продажу за чистим прибутком, %						
0,4	1,2	10,4	5,1	3,3	1,0	4,9

* Розраховано за даними: www.ukrmet.com.ua; www.smida.gov.ua; офіційних даних індексу інфляції в Україні

Прибуток вважається найважливішим показником для оцінки ефективності діяльності підприємства. На його основі визначається ряд показників, які характеризують діяльність підприємства. Одним з найпоказовіших є рентабельність продажу за чистим прибутком. В середньому по Україні рентабельність продажу за чистим прибутком склала у 2008 році 4,9%. Цей показник краще за 2006 та 2007 рік, але значно нижчий ніж у 2004 році.

В умовах господарювання з розвинутою приватною власністю, дуже важливим показником є зміна ціни акцій підприємств. У теперішній час фондовий ринок в Україні не є розвинутим, що обмежує можливості дії ринкових механізмів на вартість акцій. Так жодне з коксохімічних підприємств не сплачує дивіденди акціонерам. Однак гравці цього ринку ретельно відстежують доступну інформацію щодо особливостей діяльності відкритих акціонерних товариств та таким чином намагаються передбачити зміну ціни цінних паперів. Тому ціни акцій є показником, який одночасно відображає коливання зовнішньої кон'юнктури та внутрішнього стану підприємства. В таблиці 3 наведено середньорічну ціну акцій коксохімічних підприємств які є відкритими акціонерними товариствами.

Найбільш стабільне зростання ціни за період 2005 – 2008 роки демонструє ВАТ “Ясінівський коксохімічний завод”. ВАТ “Авдіївський коксохімічний завод” також демонструє зростання, але у 2007 року середньорічні ціни незначно знизилися (- 6,4%). Непогана тенденція присутня і ВАТ “Алчевський коксохімічний завод”. ВАТ “Баглійкокс” та

ВАТ “Запорожкокс” мають нестійкі тенденції цін на акції. Найгірша ситуація у ВАТ “Донецькокс” – ціна акцій постійно знижується, що є наслідком поступової ліквідації найбільшої частини його активів.

Таблиця 3 – Ціни та відносні відхилення цін акцій відкритих акціонерних товариств коксохімічної промисловості України*

Підприємство	Середньорічна вартість акції, грн./шт					Відносна зміна ціни акції до попереднього року, %			
	2005	2006	2007	2008	2009**	2006	2007	2008	2009
Авдіївський	9,61	14,82	13,87	15,15	6,96	54,2	-6,4	9,2	-54,1
Алчевський	0,83	0,27	0,63	0,70	0,17	-67,2	132,3	10,7	-75,0
Баглійкокс	0,45	0,35	0,22	0,45	0,15	-22,5	-37,3	107,3	-66,0
Донецькокс	1,09	0,75	0,40	0,19	0,01	-31,3	-46,8	-52,7	-94,3
Запорожкокс	5,82	5,72	6,88	3,85	0,49	-1,8	20,3	-44,1	-87,2
Ясинівський	1,05	1,63	3,72	4,09	1,35	54,1	128,7	9,9	-67,0
Всього						-2,4	31,8	6,7	-76,6

*розраховано за даними <http://ineco-invest.com>

**дані за 11 місяців

Фінансовий стан підприємств віддзеркалює стан його розвитку та надає інформацію щодо можливості подальшого розвитку. Він є індикатором стану всіх сфер діяльності підприємства. Кількість коштів вкладених в діяльність підприємства, які мають вираз через валюту його балансу, визначають масштаб його діяльності.

Таблиця 4 – Зміна вартості активів підприємств у 2008 р.

Підприємство	Авдіївський	Алчевський	Баглійкокс	Дніпро- джержинський	Дніпрококс	Донецькокс	Єнакієвський	Запорожкокс	Макіївкокс	Ясинівський	Всього
Зміна вартості активів до 2002 року*, %	253	275	78	175	29	-15	190	118	334**	35	190

*Інфляцію виключено з розрахунку

**Розраховано до рівня 2003 року

За вартістю активів найбільшим підприємством є ВАТ “Авдіївський коксохімічний завод”, наступний – ВАТ “Алчевський коксохімічний завод”, далі ВАТ “Запорожкокс”, далі ВАТ “Ясинівський коксохімічний завод”. Вартість активів коксохімічних підприємств, які підлягають аналізу збільшилась протягом 6 років без врахування інфляції в 2,9 рази. На окремих підприємствах воно склало більше 200% (Авдіївський КХЗ, Алчевський КХЗ), а на інших не перевищило 100% (Баглійкокс,

Дніпродзержинський КХЗ, Ясінівський КХЗ). Зменшення активів сталося тільки на ВАТ “Донецьккокс”, що стало наслідком закриття двох дільниць.

Коефіцієнти фінансової автономії (табл. 5) у сімох з десяти підприємств більше за 44% (нормативний коефіцієнт складає 50%). Три підприємства недотримуються нормативу. Найменший показник (17%) виявився на ЗАТ “Єнакіївський коксохімпром”, досить низький показник (29%) у підприємства ЗАТ “Макіївкокс” та ВАТ “Запорожкокс”. Основними причинами великої фінансової залежності цих підприємств є велика кредиторська заборгованість за товари та послуги, довгострокова заборгованість за облігаціями (Єнакіївський коксохімпром), за кредитами банків (Макіївкокс) та інша довгострокова заборгованість (Запорожкокс).

Коефіцієнт забезпеченості запасів власним капіталом (табл. 5) на трьох підприємствах (ВАТ “Баглійкокс”, ВАТ “Запорожкокс” та ЗАТ “Макіївкокс”) має від’ємне значення, що свідчить про відсутність власних оборотних коштів, тобто вони повністю сформовані за рахунок позикових коштів. На ЗАТ “Єнакіївський коксохімпром” лише частина запасів (37%) забезпечена власними коштами. Інші підприємства повністю забезпечують формування запасів за рахунок власних коштів.

Таблиця 5 – Коефіцієнти фінансового стану коксохімічних підприємств України у 2008 році*

Підприємство	Коефіцієнт фінансової автономії	Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власним капіталом	Коефіцієнт співвідношення мобільних і іммобілізованих засобів	Коефіцієнт маневреності	Коефіцієнт майна виробничого призначення	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	Коефіцієнт короткострокової заборгованості
Авдіївський	0,49	2,12	1,23	0,08	0,47	0,10	0,89
Алчевський	0,46	1,19	1,57	0,15	0,44	0,08	0,93
Баглійкокс	0,44	-0,13	1,13	-0,06	0,60	0	0,99
Дн-ський	0,73	2,25	2,11	0,56	0,48	0	0,97
Дніпрококс	0,66	1,88	1,56	0,41	0,52	0	0,98
Донецьккокс	0,85	2,89	0,37	0,13	0,77	0	0,96
Єнакіївський	0,17	0,37	8,74	0,39	0,13	0,44	0,84
Запорожкокс	0,37	-0,14	1,61	-0,02	0,44	0,30	0,74
Макіївкокс	0,29	-0,39	1,81	-0,22	0,44	0,43	0,68
Ясінівський	0,81	1,04	0,70	0,28	0,77	0,01	0,90
Всього	0,49	1,02	1,32	0,12	0,47	0,11	0,87

* Тут і далі розраховано за даними www.smida.gov.ua

Коефіцієнт співвідношення мобільних і іммобілізованих засобів також суттєво коливається на різних підприємствах. Так на ЗАТ “Єнакіївський коксохімпром” на 1 грн необоротних активів приходиться

більше 8 грн оборотних активів, тоді як на ВАТ “Донецьккокс” лише 0,37 грн. Однак обидва ці підприємства не є типовими представниками коксохімічної промисловості. Так підприємство ЗАТ “Єнакіївський коксохімпром” здійснює виробництво коксу на базі іншого підприємства, яке є власниками основних засобів. ВАТ “Донецьккокс” знаходиться в стадії ліквідації значної частини основних засобів та скорочення виробництва. Однак навіть за умов виключення цих граничних випадків з розгляду значень цього коефіцієнту розбіжності залишаються досить великими – від 2,11 для ВАТ “Дніпродзержинський КХЗ” до 0,7 для ВАТ “Ясинівський коксохімічний завод”.

Коефіцієнт маневреності, який показує, яка частина власного капіталу знаходиться в мобільній формі. У підприємств, які мають від’ємне значення показнику (ВАТ “Баглійкокс”, ВАТ “Запорожкокс”, ЗАТ “Макіївкокс”), власний оборотний капітал відсутній. Значна маневреність притаманна (від 28 до 56%) чотирьом підприємствам – ВАТ “Дніпродзержинський коксохімічний завод”, ВАТ “Дніпрококс”, ЗАТ “Єнакіївський коксохімпром” та ВАТ “Ясинівський коксохімічний завод”. Інші три підприємства мають коефіцієнт маневреності від 0,08 до 0,13.

Надмірний рівень залучення довгострокових позикових коштів (більше 30 %) в загальній кількості довгострокових коштів мають три підприємства – (ЗАТ “Єнакіївський коксохімпром”, ВАТ “Запорожкокс”, ЗАТ “Макіївкокс”). Рівень короткострокових запозичень в загальній кількості позикових коштів перебільшує 68% на всіх підприємствах, це свідчить про невелику питому вагу використання довгострокових позикових коштів в діяльності закритих та відкритих акціонерних підприємств коксохімічної промисловості. Більш детальний розгляд балансів показує, що значна частина короткострокових позикових коштів формується за рахунок кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги. Це свідчить про відсутність практики своєчасного розрахунку з постачальниками та підрядчиками.

Таблиця 6 – Визначення типу фінансової стійкості коксохімічних підприємств України у 2002 – 2008 рр

Підприємство	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Авдіївський	Абс	Абс	Норм	Норм	Криз	Абс	Абс
Алчевський	Абс	Абс	Норм	Норм	Абс	Абс	Абс
Баглійкокс	Криз	Криз	Абс	Абс	Норм	Криз	Криз
Дн-нський	Норм	Норм	Абс	Абс	Абс	Абс	Абс
Дніпрококс	Абс	Абс	Криз	Абс	Абс	Абс	Абс
Донецьккокс	Абс	Абс	Абс	Абс	Абс	Абс	Абс
Єнакіївський	Абс	Абс	Абс	Абс	Абс	Абс	Абс
Запорожкокс	Криз	Криз	Криз	Абс	Норм	Норм	Норм
Макіївкокс		Абс	Абс	Абс	Абс	Норм	Норм
Ясинівський	Нест	Нест	Криз	Криз	Криз	Абс	Абс

Фінансова стійкість підприємства визначається на основі співвідношення складових структури балансу та дозволяє визначити наскільки вона дозволяє протистояти ризикам розвитку організації. В таблиці 6 оцінка “абс” свідчить про абсолютну фінансову стійкість, “норм” – про нормальну фінансову стійкість, “нест” – про нестійку фінансову стійкість, “криз” – про фінансову кризу.

У 2007 – 2008 роках лише ВАТ “Баглійкокс” має кризовий стан, всі інші підприємства нормальну або абсолютну фінансову стійкість. Але подібна картина була не завжди. Шість підприємств на певних етапах розвитку мали кризовий стан. Такий показник мав ВАТ “Ясінівський коксохімічний завод” протягом 3-х років, а потім здійснив перехід до абсолютної фінансової стійкості. Викликає інтерес той факт, що протягом періоду спостереження жодного разу не опинилися в кризовому або нестійкому стані наступні підприємства: ВАТ “Донецьккокс”, який поступово ліквідує більшу частину активів, але протягом всього часу хворий демонструє абсолютну фінансову стійкість; ЗАТ “Єнакіївський коксохімпром” та ЗАТ “Макіївкокс” – підприємства, які створені на базі збанкрутілих підприємств. Не зважаючи на тягар проблем, які передалися в наслідок від банкрутів ці підприємства також демонструють дивовижну фінансову стійкість. Вищесказане дозволяє зробити висновок, що цей аналіз фінансової стійкості не відображає дійсності існування коксохімічних підприємств та його не можна використовувати для оцінки.

При розробці заходів щодо забезпечення фінансової стійкості організацій велике значення має зменшення ступеня ризику ліквідності активів. Це можливе при вивченні причин, які вплинули на зміну структури активів, та прийняття рішення щодо підвищення їх ліквідності та зниження ризику можливих втрат. Якщо питома вага активів з середньою та високим ступенями ризику зростає, то така тенденція свідчить про зростання загального рівня ризику ліквідності активів підприємства, що в свою чергу може відобразитися на зростанні фінансової нестійкості організації. [4, стор. 150 – 151].

Таблиця 7 – Групування активів за ступенем ризику

Ступень ризику активів	Найменування активів
Мінімальна	Грошові кошти, короткострокові фінансові вкладення в цінні папери
Невелика	Дебіторська заборгованість, виробничі запаси, готова продукція і товари, короткострокові фінансові вкладення
Середня	Незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів, інші оборотні активи, довгострокові фінансові вкладення
Велика	Сумнівна дебіторська заборгованість, нематеріальні активи, основні засоби, незавершене будівництво, інші необоротні активи

Однак таке групування активів не дозволяє врахувати галузеві особливості. Тому пропонуємо вдосконалити групування активів, враховуючі, що їх частина не приймає участь в операційній діяльності. Короткострокові фінансові відносяться до мінімального ступеня ризику. Тобто групування активів матиме вигляд, наведений у таблиці 8.

Таблиця 8 – Групування активів підприємства в залежності від участі в операційній діяльності та ступеня ризику

Ступень ризику активів	Операційна діяльність підприємства (ОД)	Фінансова діяльність підприємства (ФІ)
Мінімальна	X	Грошові кошти, короткострокові фінансові вкладення
Невелика	Дебіторська заборгованість, виробничі запаси, готова продукція і товари	X
Середня	Незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів, інші оборотні активи	Довгострокові фінансові вкладення
Велика	Сумнівна дебіторська заборгованість, нематеріальні активи, основні засоби, незавершене будівництво, інші необоротні активи	X

Аналіз структури активів за 2008 рік наведено в таблиці 9. Дуже низька питома вага коштів з мінімальним ризиком вкладених в гроші та короткострокові фінансові інвестиції. В середньому вона складає лише 1,2% (максимум 5,5%). Це свідчить про відсутність практики створення високоліквідних запасів на випадок надзвичайних обставин.

Таблиця 9 – Групування активів коксохімічних підприємств України

Ступень ризику активів	В залежності від участі в операційній діяльності підприємства									
	ОД	ФІ	ОД	ФІ	ОД	ФІ	ОД	ФІ	ОД	ФІ
Підприємство	Авдіївський		Алчевський		Баглійкокс		Дн-жинський		Дніпрококс	
Мінімальна	X	2,6	X	1,6	X	0,3	X	0,8	X	0,4
Невелика	48,5	X	53,7	X	52,9	X	62,2	X	64,7	X
Середня	0,7	18,0	1,1	4,7	1,9	8,5	2,3	10,0	3,5	0,0
Велика	30,3	X	38,8	X	36,5	X	24,7	X	31,4	X
Всього	79,4	20,6	93,7	6,3	91,2	8,8	89,2	10,8	99,6	0,4
Підприємство	Донецьккокс		Єнакієвський		Запорозькокс		Макіївкокс		Ясинівський	
Мінімальна	X	1,4	X	1,3	X	3,5	X	0,1	X	0,3
Невелика	16,5	X	78,7	X	48,2	X	56,5	X	36,1	X
Середня	0,4	17,2	7,1	1,4	1,8	1,9	0,9	0,4	0,9	3,9
Велика	64,4	X	11,5	X	44,7	X	42,0	X	58,9	X
Всього	81,3	18,7	97,3	2,7	94,6	5,4	99,5	0,5	95,8	4,2

Найбільша група активів коксохімічних підприємств знаходиться в операційній діяльності та має низький рівень ризику. За виключенням окремих випадків, її величина складає близько 50% та більше. Найбільші відхилення від середнього показника спостерігається на ледве живому ВАТ “Донецькокс”, який активно ліквідує основні фонди. Стабільно низька доля цієї групи активів на ВАТ “Ясінівський коксохімічний завод”. Жодного разу за період спостереження вона не перебільшила 38%.

Доля активів з середнім ступенем ризику в операційній діяльності підприємств невелика, в середньому 1,8%. Зовсім інша картина з довгостроковими фінансовими вкладеннями, які мають середній ступень ризику. Доля таких активів коливається від 0 до 62%. Були випадки, коли підприємство вкладало значну частину своїх активів, тим самим обмежувало свою операційну діяльність.

Доля активів з високим рівнем ризику складає від 11,5% до 78,4%. Можна зробити припущення, що підприємства здатні зберігати життєздатність навіть з низькою питомою вагою необоротних активів. Але цей висновок є помилковим для коксохімічної промисловості. Невелика вартість низьколіквідних активів в операційній діяльності свідчить про високий ступень зносу основних фондів виробничого призначення, більшість з яких було створено ще за радянських часів.

На основі дослідження доведено, що традиційний фінансовий аналіз не дозволяє повною мірою оцінити фінансовий стан підприємств коксохімічної промисловості України. Запропоновано замість оцінки фінансової стійкості використання групування активів за ступенем ліквідності та участі в операційній діяльності. Це дозволяє адекватно визначити можливості покращення структури активів з метою зменшення ризику вкладення коштів в діяльність підприємства.

Перелік посилань

1. Галузева програма енергоефективності та енергозбереження на період до 2017 р. Затверджено наказом Міністра промислової політики України № 152 від 25.02.2009 року.
2. Мировая экономика: глобальные тенденции за 100 лет / Под ред. Королева И. С. – М.: Экономистъ, 2003. – 604 с.
3. Рудыка В.И. Внешняя среда и ее влияние на производство продукции предприятий коксохимической промышленности: Монография. – Х.: ВД «ИНЖЕК», 2007. – 128 с.
4. Антикризисное управление/ Е.П. Жарковская, Б.Е. Бродский, И.Б. Бродский. – 5-е изд., перераб. – М.: Издательство «Омега-Л», 2008. – 432 с..